

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 552/2020-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátkou Mgr. Evou Braxatorisovou, Trenčianska 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práv podľa čl. 7 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a práva podľa čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Levice v konaniach vedených pod sp. zn. 6 C 167/2007, sp. zn. 8 P 211/2009, sp. zn. 8 Em 1/2009 a sp. zn. 12 P 36/2015 a postupom Krajského súdu v Nitre v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Co 203/2008, sp. zn. 8 CoP 11/2010, sp. zn. 8 CoP 14/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED]

■■■■■ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práv podľa čl. 7 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práva podľa čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 6 C 167/2007, sp. zn. 8 P 211/2009, sp. zn. 8 Em 1/2009 a sp. zn. 12 P 36/2015 a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Co 203/2008, sp. zn. 8 CoP 11/2010 a sp. zn. 8 CoP 14/2018.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 167/2007 z 5. júna 2008 bolo rozvedené manželstvo sťažovateľky a ■■■■■ a ich v tom čase maloletý syn bol zverený do osobnej starostlivosti otca. Zároveň okresný súd rozhodol o úprave styku sťažovateľky s maloletým. Na základe odvolania sťažovateľky rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Co 203/2008 z 15. januára 2009 bol potvrdený rozsudok okresného súdu z 5. júna 2008.

3. Keďže otec bránil v realizácii styku sťažovateľky s maloletým spôsobom vyplývajúcim z rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 C 167/2007 z 5. júna 2008, sťažovateľka sa domáhala nariadenia výkonu rozhodnutia, ktoré sa viedlo na okresnom súde pod sp. zn. 8 Em 1/2009. Napriek ďalším oznámeniam sťažovateľky o nerealizovaní styku s maloletým nedošlo podľa sťažovateľky zo strany okresného súdu k prijatiu efektívnych opatrení, ktoré by vymohli plnenie právoplatného a vykonateľného rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 C 167/2007 z 5. júna 2008 o práve styku sťažovateľky s maloletým.

4. Vzhľadom na pretrvávajúci stav, keď sťažovateľke nebolo naďalej umožňované stýkať sa s maloletým, podala sťažovateľka na okresnom súde návrh na zverenie maloletého syna do jej starostlivosti. Sťažovateľka sa následne domáhala nariadenia predbežného opatrenia, aby sa styk realizoval tak, že otec maloletého ho odovzdá sťažovateľke v mieste jej bydliska, a tiež, aby bolo predbežným opatrením nariadené výchovné opatrenie, ktorým

by súd nariadil otcovi maloletého a maloletému povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu pre účely obnovenia realizácie styku sťažovateľky s maloletým.

4.1 Uznesením okresného súdu sp. zn. 8 P 211/2009 z 29. januára 2010 bol zamietnutý návrh sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie. Uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 11/2010 z 31. marca 2010 bolo potvrdené uznesenie okresného súdu z 29. januára 2010.

4.2 Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 8 P 211/2009 z 15. marca 2011 bolo nariadené výchovné opatrenie – povinnosť oboch rodičov podrobiť sa intenzívnej rodičovskej terapii a povinnosť maloletého podrobiť sa psychoterapii po ukončení terapie rodičov. Zároveň bol zamietnutý návrh sťažovateľky na zverenie maloletého do jej starostlivosti (tieto výroky nadobudli právoplatnosť 6. apríla 2011). Proti výroku o zvýšení výživného otec maloletého podal odvolanie a tento bol následne potvrdený rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 CoP 23/2012 zo 7. júna 2012.

4.3 V časti zaplatenia zameškaného výživného bolo rozhodnuté rozsudkom okresného súdu sp. zn. 8 P 211/2009 zo 4. decembra 2012, ktorý z dôvodu podania odvolania sťažovateľkou bol potvrdený rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 CoP 20/2013 z 13. júna 2013.

4.4 Sťažovateľka uviedla, že rozsudok okresného súdu z 15. marca 2011 vo vzťahu k nariadenej rodičovskej terapii však nebol vykonateľný, keďže lekárka, ktorá mala vykonávať rodičovskú terapiu, takúto terapiu nevykonáva a terapeutka, ktorá mala vykonávať psychoterapiu maloletého, uviedla, že bez spolupráce jeho otca nemožno terapiu absolvovať, pričom on o ňu neprejavil záujem. Sťažovateľka sa aj naďalej domáhala výkonu rozhodnutia a prijatia opatrení na realizáciu účelu výchovného opatrenia.

5. Následne okresný súd začal *ex offio* konanie o zmenu výchovného opatrenia, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 12 P 36/2015. Okresný súd pojednávanie nariadil až na 19. október 2017, zatiaľ čo sťažovateľka zistila, že súd nevykonal žiadnu prípravu pojednávania a k spisu neboli pripojené ani súvisiace spisy. Podľa sťažovateľky bol okresný súd viac ako 2 roky bezdôvodne nečinný a nariadené pojednávanie dvakrát odročil pre účely vykonania dokazovania, ktoré mohol realizovať na jedinom pojednávaní, ak by ho riadne pripravil.

5.1 Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 12 P 36/2015 z 5. decembra 2017 bolo rozhodnuté o nariadení výchovného opatrenia, na základe ktorého sa mala sťažovateľka s maloletým stretávať počas troch mesiacov na referáte poradensko-psychologických služieb a podrobiť sa tam odbornému poradenstvu. Otec maloletého podal proti predmetnému rozsudku odvolanie. V konaní o odvolaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 14/2018 stanovil krajský súd termín verejného vyhlásenia rozsudku na 19. apríl 2018, ktorý neskôr zrušil. Podľa sťažovateľky nemôže mať zrušenie termínu verejného vyhlásenia rozsudku žiaden zákonný dôvod a smerovalo len „*k zmareniu poslednej šance, žeby sa mohli sťažovatelia stretnúť a mať priestor na vzájomný rozhovor a nadviazanie kontaktu v bezpečnom prostredí...*“.

5.2 Uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 14/2018 zo 6. augusta 2018 bol zrušený rozsudok okresného súdu z 5. decembra 2017 a zároveň bolo konanie vedené pod sp. zn. 12 P 36/2015 zastavené z dôvodu, že maloletý dovŕšil plnoletosť.

6. Uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Em 1/2009 z 1. októbra 2018 bolo konanie zastavené rovnako z dôvodu, že maloletý dovŕšil plnoletosť.

7. Sťažovateľka tiež uviedla, že „... *sa kontinuálne od roku 2007 domáhala toho, aby jej štát prostredníctvom na to kreovaných inštitúcií vytvoril podmienky na realizáciu práva starať sa o svojho syna. Súdy ani iné inštitúcie však neposkytli sťažovateľke ani jej dieťaťu efektívnu pomoc pri realizácii a ochrane ich práv, napriek tomu, že svojich práv sa aktívne domáhala.*

... nebola poskytnutá žiadna účinná pomoc, keď konanie o výkon rozsudku bol skončený zastavením a počas jeho viac ako 9 ročného priebehu, nevykonal súd nič, čím by jej právo priznané rozsudkom, aj reálne zabezpečil. Súdy v tomto smere zvolili vyčkávaciu taktiku, nereagovali na podania matky a ponechali vyriešiť spor uplynutím času...

Súdy ani ostatné inštitúcie, nezakročili ani včas, ani primeranými a efektívnymi prostriedkami, keď zvolili pomoc nielen neskoro, ale aj spôsobom, ktorý nebol vykonateľný.

Súdy definitívne a bez využitia efektívnych opatrení, vylúčili matku z podstatnej časti detstva jej syna, vďaka nesprávnemu postupu súdov nemohla participovať na viac ako polovici jeho života.

Vzhľadom na vyššie uvedené mám za to, že postupom súdov vo vyššie uvedených konaniach došlo k hrubému porušeniu všetkých vyššie označených práv, keď v dôsledku nesprávneho postupu súdov oboch stupňov bola sťažovateľka fakticky pozbavená svojich rodičovských práv počas viac ako polovice života svojho dieťaťa...“.

8. Na základe už uvedeného sťažovateľka v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej v bode 1 uvedených práv postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach. Sťažovateľka zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 50 000 € a náhrady trov konania.

9. Ústavná sťažnosť sťažovateľky je vedená pod sp. zn. Rvp 2352/2018 a bola pridelená sudkyňi spravodajkyňi Ľudmile Gajdošíkovej, ktorá bola podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 členkou IV. senátu ústavného súdu, ktorý pracoval v zložení Ľudmila Gajdošíková (predsedníčka senátu), Ladislav Orosz a Miroslav Duriš.

10. Do 16. februára 2019 (deň uplynutia funkčného obdobia pôvodnej sudkyne spravodajkyne a ďalšieho člena senátu, pozn.) nebola ústavná sťažnosť sťažovateľky v merite veci rozhodnutá pôvodným IV. senátom ústavného súdu. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce boli nevybavené veci sudcov, ktorých funkčné obdobie uplynulo 16. februára 2019, prerozdelené medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019, a to náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola prejednaná vo IV. senáte ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (sudca spravodajca).

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantné ustanovenia právnych prepisov

11. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

13. Podľa čl. 7 charty každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a komunikácie.

Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

14. Podľa čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. Za účelom zaručenia a podpory práv ustanovených týmto Dohovorom poskytujú štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, rodičom a zákonným zástupcom potrebnú pomoc pri plnení ich úlohy výchovy detí a zabezpečujú rozvoj inštitúcií, zariadení a služieb starostlivosti o deti.

15. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) „sú výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

17.1 Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c/a Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne I. ÚS 79/2015).

18. Ústavný súd je podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh

výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáhal v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

19. Ústavný súd konštatuje, že v podanej ústavnej sťažnosti je jej petit jednoznačne formulovaný a oddelený od ostatných častí ústavnej sťažnosti. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala postup okresného súdu a krajského súdu v jednotlivých napadnutých konaniach, ale zároveň v nej poukazovala na konkrétne rozhodnutia vydané v predmetných konaniach všeobecných súdov. Vo vzťahu k porušeniu ostatných v bode 1 uvedených práv sťažovateľky boli preto predmetom prieskumu ústavného súdu v zmysle bodu 17 len „konečné“ rozhodnutia vydané v napadnutých konaniach okresného súdu a krajského súdu, ktoré boli výslovne uvedené v petite ústavnej sťažnosti, pretože postup všeobecného súdu sa zároveň premieta aj do jeho rozhodnutia.

III.A K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, práv podľa čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 7 a čl. 47 charty rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 167/2007 z 5. júna 2008, uznesením okresného súdu sp. zn. 8 P 211/2009 z 29. januára 2010 a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 8 P 211/2009 zo 4. decembra 2012

20. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy (... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd), ktorého zmyslom je, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a meritórne (vecne) sa zaoberať podanou sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

21. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

22. Rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 167/2007 z 5. júna 2008, uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 P 211/2009 z 29. januára 2010 a rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 P 211/2009 zo 4. decembra 2012 boli predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľkou podaných odvolaní.

23. Z uvedeného vyplýva, že existoval iný súd rozhodujúci o ochrane práv sťažovateľky (krajský súd), čo vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia v bode 1 uvedených práv sťažovateľky predmetnými rozhodnutiami okresného súdu.

24. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že ústavný súd nemá právomoc na jej prerokovanie.

III.B K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, práv podľa čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 7 a čl. 47 charty rozsudkom okresného súdu sp. zn. 8 P 211/2009 z 15. marca 2011 a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 12 P 36/2015 z 5. decembra 2017

25. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

26. Ak zákon podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04).

26.1 Sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd.

26.2 Toto „poradie“ nemôže sťažovateľ ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí. Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017), a to pri zachovaní lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (§ 124 zákona o ústavnom súde).

27. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka vo vzťahu k rozsudku okresného súdu sp. zn. 8 P 211/2009 z 15. marca 2011 a rozsudku okresného súdu sp. zn. 12 P 36/2015 z 5. decembra 2017 disponovala účinným prostriedkom nápravy, ktorým bolo odvolanie. Sťažovateľka nevyčerpala tento účinný právny prostriedok, a preto ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky odmietol ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.C K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2

dohovoru, práv podľa čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 7 a čl. 47 charty rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Co 203/2008 z 15. januára 2009, uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 11/2010 z 31. marca 2010, uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 20/2013 z 13. júna 2013

28. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne ďalej uvádza, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02), a preto jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

29. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

30. Rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 Co 203/2008 z 15. januára 2009 nadobudol právoplatnosť 4. februára 2009, uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 CoP 11/2010 z 31. marca 2010 nadobudlo právoplatnosť 12. mája 2010, uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 CoP 20/2013 z 13. júna 2013 nadobudlo právoplatnosť 5. augusta 2013.

31. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola doručená ústavnému súdu 21. novembra 2018, čo znamená, že bola úplne evidentne podaná po zákonom ustanovenej lehote

uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03), čo však sťažovateľka ani nežiadala.

32. Z už uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako podanú oneskorene opätovne odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

III.D K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, práv podľa čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 7 a čl. 47 charty uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Em 1/2009 z 1. októbra 2018 a uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 14/2018 zo 6. augusta 2018

33. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

33.1 Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

33.2 K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

34. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti orgánov verejnej moci vo veciach patriacich do ich právomoci.

34.1 Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k orgánom verejnej moci nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu orgán verejnej moci vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09).

34.2 Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

35. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

36. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy,

ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

37. Ústavný súd sa oboznámil s uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Em 1/2009 z 1. októbra 2018 a uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 14/2018 zo 6. augusta 2018, aby posúdil zlučiteľnosť ich obsahu s limitmi v bode 1 označených práv, ktorých porušenie sa namieta. Uvedený prieskum vykonal ústavný súd v medziach svojich právomocí, teda posudzoval ústavnú udržateľnosť predmetného uznesenia okresného súdu.

38. Uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Em 1/2009 z 1. októbra 2018 bolo zastavené konanie z dôvodu, že maloletý dovŕšil plnoletosť. Uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 14/2018 zo 6. augusta 2018 bol zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 P 36/2015 z 5. decembra 2017 a zároveň bolo konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 12 P 36/2015 opätovne zastavené z dôvodu, že maloletý dovŕšil plnoletosť.

39. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd i krajský súd jasne odôvodnili zastavenie napadnutých konaní, a preto ich právny záver nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natol'ko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

40. Ústavný súd v súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľky, že všeobecné súdy rozhodovali v zásade v jej neprospech, poznamenáva, že nie je možné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd, ako aj ktorýkoľvek iný orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09). Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

41. Ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva záver, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplyva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo.

41.1 Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Em 1/2009 z 1. októbra 2018 a uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 14/2018 zo 6. augusta 2018 a porušením základného práva sťažovateľky upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzala do úvahy ani príčinná súvislosť s namietaným porušením v bode 1 uvedených práv sťažovateľky.

42. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

43. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu